

18. వీడ్కోలు హజ్జ్ ప్రసంగం

“మీ కొరకు నిషేధించబడిన వస్తువులు ఇవి: మృత పశువు, రక్తం, పంది మాంసం, అల్లాహ్ పేరుగాక వేరితరుల పేరు ఉచ్చరించబడినది, గొంతు పిసకబడటం వల్ల చచ్చిన పశువు, దెబ్బ తగిలి చనిపోయిన పశువు, ఎత్తయిన స్థలం నుంచి క్రిందపడి చనిపోయినది లేక కొమ్ము తగలటం వల్ల చచ్చి పోయినది, క్రూరమృగాలు చీల్చి తినటం వల్ల చనిపోయిన పశువు (ఇవి మీ కొరకు హరామ్ గావించబడ్డాయి). కాని మీరు ఒకవేళ ‘జిబహ్’ చేస్తే అది మీ కొరకు నిషిద్ధం కాదు. అలాగే అస్థానాల వద్ద బలి ఇచ్చినవి కూడా నిషిద్ధమే. అదే విధంగా బాణాల ప్రయోగం ద్వారా అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోవటం కూడా నిషిద్ధమే. ఇవన్నీ అత్యంత నీచమైన పాప కార్యాలు. ఈ రోజు అవిశ్వాసులు మీ ధర్మం గురించి ఇక ఆశను వదులుకున్నారు. జాగ్రత్త! మీరు భయపడవలసింది వారికి కాదు, మీరు నాకు భయపడండి. ఈ రోజు మీ కొరకు మీ ధర్మాన్ని పరిపూర్ణం గావించాను. మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేశాను. ఇంకా, ఇస్లాంను మీ ధర్మంగా సమ్మతించి ఆమోదించాను. ఎవడయినా తీవ్రమయిన అకలి బాధతో అల్లాడిపోతూ- గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో పాపానికి పాల్పడే ఉద్దేశం లేకుండా ఉండి (పై వాటిలో దేన్నయినా తిన్నట్లయితే) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కనికరించే వాడూను.”

(అల్ మాయిద 5 : 3)

ముస్లిం సోదరులారా...!

దైవప్రవక్త (స) వీడ్కోలు హజ్జ్లో ఒక లక్షా 44 వేల మంది ముస్లిం సముహాన్ని చూసి ఆనందంతో ప్రసంగం చేసి విరమించుకుంటున్న సమయంలో ఈ ఆయత్ అవతరించింది. వీడ్కోలు హజ్జ్ (హజ్జతుల్ వదా) అంటే దైవ ప్రవక్త(స) తన వయసు చివరి భాగంలో చేసిన హజ్జ్ అని అర్థం, అంటే హజ్జ్ తరువాత దైవ ప్రవక్త (స) ఆయుష్షు పూర్తవుతుంది. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో అల్లాహ్ వైపుకు మరలిపోయారు. అదే

విధంగా ఈ హజ్జ్‌లోనే ఆయన (స) ఇస్లాం ఫ్రీయులనుద్దేశించి చివరి ప్రసంగం చేశారు. ఈ హజ్జ్ హిజ్రీ శకం పదవ ఏట జరిగింది. మదీనానగర నలువైపులా దైవప్రవక్త తో హజ్జ్ కై అత్యధిక సంఖ్యలో పాల్గొనవల్సిందిగా ప్రకటించటం జరిగింది. అందుకే ముస్లింలు పెద్ద ఎత్తున వచ్చి ఆయనతో పాల్గొన్నారు. మదీనా నుండి బయలుదేరిన బృందం మార్గంలో వచ్చి చేరిన అనేక బృందాలతో కలిసి తక్ఫీర్ నినాదాన్ని ముక్తకంఠంతో అలపిస్తూ మక్కా సమీపానికి చేరుకున్నారు. వారందరితో ఆయన మక్కా ఎగువ భాగం నుండి మక్కాలో ప్రవేశించారు. కాబతుల్లాహ్ ప్రదక్షిణ చేశారు. సఫా మర్వా కొండల మధ్యన సయీ చేశారు. ఆ పర్వతాల ఎత్తులపై ఎక్కి కాబా

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرَكَ لَهُ الْمَلِكُ الْقَدِيمُ الْقَرِيمُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرَكَ لَهُ وَلَهُ الْعِزَّةُ عَمَّا يُشْرِكُونَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ వహ్దహ లా షరీకలహ లహాలే ముల్లు వలహాలే హమ్మ. వహువ అలా కుల్లి సైయిన్ ఖదీర్. లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ వహ్దహ వఅన్‌జజ వాదహ వనసర అల్లహ వ హజమల్ అహ్మజ వహ్దహ”
(సహీహ్ ముస్లిం)

అల్లాహ్ తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన ఏకేశ్వరుడు. ఆయనకు సాటి ఎవరులేరు. సామాజ్యం ఆయనదే. సర్వ పొగడ్డలు ఆయనకే ఆయన ప్రతీ వస్తువుపై అధికారము కలవాడు. అల్లాహ్ తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన ఒక్కడే. ఆయన తన వాగ్దానాన్ని పూర్తి చేశాడు. తన దాసునికి సహాయం అందించాడు. ఆయనే స్వయంగా శత్రు సైన్యాలను ఓడించాడు.

ప్రియసోదరులారా...!

చరిత్రలో ఒక అపూర్వ సంఘటన ఇది. ఒకప్పుడు మక్కాలో జీవితం గడపడం దుర్భరంగా ఉండేది. కాని ఇప్పుడు ఆ రోజు రానే వచ్చింది. ఆయన(స) పై ప్రాణాలు అర్పించేందుకు ఒకటిన్నర లక్షల మంది అనుచరులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. తక్ఫీర్ నినాదాలతో మక్కా నగరమంతా మారుమోగిపోయింది. అతి స్వల్ప కాలవ్యవధిలో అనూహ్యమైన విప్లవం దైవ ప్రవక్త (స) సత్య దైవదౌత్యానికి నిలువెత్తు నిదర్శనం.

దైవ ప్రవక్త (స) జూలీ హిజ్జ 9న అరఫాత్ మైదానం చేరారు. పొద్దువాలిన తరువాత ప్రవక్తతోపాటు ఆయన ఒక లక్ష 44 వేల మంది అనుచరులంతా దుఆలో లీనమైపోయారు.

ఈ మహత్తర శుభ సందర్భంలో ఆయన (స) ఒక గొప్ప ప్రసంగం చేశారు. ఈ ప్రసంగం ఆయన చివరి మహోన్నత ప్రసంగం. వాటిలోని ప్రతి పదం ఎల్లప్పుడు మనకు అనుసరణీయమే.

దైవ ప్రవక్త (స) పర్యతం ఎక్కి ఒంటె ఖస్వా మీద స్వారి అయి అల్లాహ్ ను స్తుతించి ఇలా హితోపదేశం చేశారు-

1) ఓ ప్రజలారా! నేను ప్రస్తుతం చూస్తున్నాను. కాని ఈ స్థలంలో నేను మీతో మళ్ళీ ఎన్నటికీ సమావేశం కాలేను. అంటే ఈ ప్రవచనాల ద్వారా ఆయన తన పరలోక పయనం గురించి ప్రకటించారు. ఆ సందర్భంలోనే ఇజజా నస్రుల్లాహి వల్ ఫత్వీ సూరా అవతరించింది. అందులో అల్లాహ్ ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించాడు. ఓ ప్రవక్తా! ఇస్లాం ధర్మానికి సంబంధించిన మా వాగ్దానం నెరవేరింది. ఇప్పుడు ఇస్లాం అరబ్ దేశం నలుమూలల వ్యాపించింది. మీ మిషన్ పూర్తయిపోయింది. ఇక పరలోక పయనానికి సంసిద్ధులు కండి.

దైవ ప్రవక్త (స) ప్రకటించిన విధంగానే అల్లాహ్ నిర్ణయం పూర్తయింది. కాన్ని రోజులకే ప్రవక్త (స) ఇహలోకాన్ని వీడిపోయారు.

2) నిశ్చయంగా మీ రక్తం, ధనం, మీ మానమర్యాదలు అత్యంత పవిత్రమైనవి. నేటి ఈ దినానికి, ఈ మాసానికి ఈ మక్కా నగరానికి ఎంత గౌరవముందో అంతే గౌరవం వాటికి ఉంది. అతి త్వరలోనే మీరు మీ ప్రభువును కలుస్తారు ఆయన మీ ఆచరణ గురించి లెక్క అడుగుతాడు జాగ్రత్త! నా తరువాత ఒకరు మెడలు ఒకరి నరక్కుంటూ సత్యం మార్గం నుండి తప్పి మార్గభ్రష్టులు కావద్దు.

“దైవ ప్రవక్త (స) ఈ ప్రవచనాల ద్వారా ముస్లిం సమాజం ఎలా ఐకమత్యంగా పవిత్రంగా గౌరవంగా ఉండాలో సూచించారు. కాని కొద్ది కాలంలోనే ముస్లింలు ఆయన ప్రియ ప్రవచనాలను విస్మరించారు. చరిత్రలో చోటుచేసుకున్న ముస్లిం యుద్ధాల గురించి చదివితే చాలా విచారం కలుగుతుంది. హృదయం చలిస్తుంది. ముస్లింలు ఈ విధంగా ఇంత త్వరగా తమ ప్రియ ప్రవక్త ప్రవచనాలను విస్మరించడం కడువిచారం, బాధాకరం.

సత్యవిరోధులు ముస్లింల మధ్య కలహాలు, విభేదాలు రేపి వారి మధ్య యుద్ధాలు చేయిస్తూ ముస్లింలపై అధికారం చెలాయిస్తున్నారు. బైతుల్ మఖ్బీన్ యూదుల ఆధీనంలో ఉంది. కాని ముస్లింలు పరస్పర విభేదాల్లో మునిగి ఉన్నారు.

అల్లాహ్ ! ముస్లింలందరికీ సద్బుద్ధిని, జ్ఞానాన్ని అనుగ్రహించు. ఆమీన్..”

3) జాగ్రత్తగా వినండి! అజ్ఞానకాలంలోని ప్రతి చెడు విషయం నా రెండు పాదాల క్రింద నలిపివేయడం జరిగింది. అజ్ఞాన కాలంలో మన మధ్య జరిగిన రక్తపాతం అంతా ఉపేక్షించటం జరిగింది. వారిలో మొదట రక్తం ఇబ్నె రబీఅ బిన్ హరీస్ రక్తం ఇతను బనూ సాద్ తెగకు చెందిన ఒక దాయి వద్ద పాలు తాగిన హుజైల్ చేతిలో హతమయ్యాడు. ఇప్పుడు నేను అతని రక్తానికి గల పరిహారాన్ని మన్నించేస్తున్నాను. అజ్ఞాన కాలంలో ప్రజల మధ్య తీవ్రంగా ప్రబలిన వడ్డీనీ కూడా నిర్మూలిస్తున్నాను. వారిలో మొదట వడ్డీ హజ్రత్ ఆబ్బాస్ బిన్ అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ ది. నేను దాన్ని కూడా నా పాదాల క్రింద పడేసి నలిపివేశాను.

4) ఓ ప్రజలారా! స్త్రీల విషయంలో అల్లాహ్ కు భయపడతూ ఉండండి. అల్లాహ్ సాక్షిగా నీవు ఆమెను భార్యగా స్వీకరించావు. ఆ ఒప్పందంపైనే మీరు వారిని భార్యలుగా స్వీకరించారు. వారిని ఇంట్లోకి తీసుకువెళ్ళారు. అల్లాహ్ వచనాలను పఠించి మీరు వారిని ధర్మ సమ్మతం చేసుకున్నారు. వారిపై మీకు గల హక్కు ఏమిటంటే మీరు లేని సమయంలో ఏ పరపురుషుణ్ణి వారు మీ ఇంట్లో అడుగుపెట్టనివ్వరాదు. ఎందుకంటే, వారు మీ ఇంటినీ, వారి శీలాన్ని, ఇంటి పరువును పరిరక్షించేవారు. ఈ విషయంలో ఒకవేళ వారు మీ మాట వినక మీ ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా చేస్తే వారిని హెచ్చరించే కొట్టే అనుమతి మీకుంది. కాని చిన్నగా కాని ఆమెపై చేయిచేసుకున్న విషయం గడప దాట కూడదు. గుర్తుంచుకోండి! మీపై ఆమెకూ హక్కు ఉంది. అన్న వస్త్రాల విషయాలలో పూర్తి భాధ్యత వహించండి. ఆమెను ఆకలితో ఉంచకూడదు. సగ్గుంగా ఉంచకూడదు.

5) మీ మధ్యలో అల్లాహ్ గ్రంథం ఖుర్ఆన్ ను వదిలి వెళ్తున్నాను. దాన్ని ధృఢంగా పట్టుకున్నంత కాలం మీరు మార్గభ్రష్టులు కాలేరు. మరో రివాయత్ (ఉల్లేఖన)లో ఇలా ఉంది: నేను మీ మధ్య రెండు వస్తువుల్ని వదిలి వెళ్తున్నాను. వాటిని ధృఢంగా పట్టుకున్నంత వరకు మీరు దారి తప్పురు. అవే అల్లాహ్ గ్రంథం ఖుర్ఆన్, నా విధానం (సున్నత్)

అల్లాహ్ తరపు నుండి వచ్చినది ఖుర్ఆన్, దాని తాత్పర్యం హదీసు ఈ రెండింటిపై ఆచరిస్తేనే సన్మార్గం సాఫల్యం ప్రాప్తమవుతాయి. ముస్లింలు అల్లాహ్ విధేయులుగానే ఉంటూ ఖుర్ఆన్, సున్నత్లపై ఆచరిస్తూ ప్రపంచంలో వెల్లువలా విస్తరించారు. ఎప్పుడైతే వాటినుండి దారి తప్పారో అప్పటి నుండి విభిన్న వర్గాలుగా, బృందాలుగా విడిపోయారు. తమ తమ వర్గానికి ఇమాములను నియమించుకొని

ముక్కలుగా విడిపోయారు వారిలోని ఐకమత్యం క్షీణించింది. తత్ఫలితంగా 14 సం॥ చరిత్ర గల ఈ సంఘం పరభవాన్ని, అగౌరవాన్ని చవిచూస్తుంది. అంధానుకరణ రోగం కొందరి నరనరాల్లో ఎలా తిష్టవేసిందంటే బయటపడే మార్గమే చూడరు.

6) ఓ మానవులారా! నిశ్చయంగా నా తరువాత ఇక ఏ ప్రవక్తా రాదు. మీ తరువాత వేరే ఉమ్మతూ సంఘాలూ లేవు. జాగ్రత్త! మీ ప్రభువైన అల్లాహ్ నే ఆరాధించండి. ఐదు వేళలు నమాజును స్థాపించండి. మీపైగల రమజాన్ ఉపవాసాలను విధిగా పాటించండి. మీ మిగులు ధనం నుండి జకాత్ చెల్లించండి దాని ద్వారా మీ ఆత్మలను పరిశుద్ధం చేసుకోండి. మీ ప్రభువు గృహం కాబాను సందర్శించండి. మీ నాయకుల పట్ల విధేయత చూపండి. ఉమ్మత్ లో అరాచకాన్ని సృష్టించకండి. మీరు గనక ఈ హేతువులను పాటిస్తే మరణానంతరం స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు.

7) ప్రళయ దినాన నా గురించి మిమ్మల్ని అడగబడుతుంది. అప్పుడు నా గురించి మీరేమిచెబుతారు? సమాధానంగా ఒకలక్ష 44 వేల మంది సహబాలు ముక్తకంఠంతో ఇలా పలికారు. నిశ్చయంగా మీరు ఇస్లాంను మా వరకు పూర్తిగా చేర్చారని మేము సాక్ష్యమిస్తున్నాము. మీరు మాకు మా శ్రేయస్సు కోరడంలో ఎలాంటి లోటూ చేయలేదు. ప్రళయ దినాన కూడా మేమంతా చెబుతాం. ఇది విన్న దైవ ప్రవక్త (స) ఆకాశం వైపుకు చూపుడు వేలు ఎత్తి సహాబాల సమూహం వైపుకు చూసి బిగ్గరగా ఇలా అన్నారు: ఓ అల్లాహ్ నీవే సాక్షివి. నీవే సాక్ష్యంగా ఉండు. నీవే సాక్ష్యంగా ఉండు.

8) వివరిగా దైవ ప్రవక్త (స) తాకీదు చేసి ఇలా అన్నారు: ఇక్కడ హాజరైన వారందరిపై ఇక్కడ హాజరుకానివారికి ఈ విషయాలన్నింటిని చేరేవేసే భాద్యత విధిగా ఉంది. ఒక్కోసారి హాజరైన వారికంటే, హాజరుకాని వారు విని బాగా గుర్తుంచుకోవచ్చు.

ప్రళయదినం వరకు వచ్చే వంశాలన్నిటికి నా బోధనలు ఆదేశాలు చేరవేయడం మీ అవశ్యం అని తాకీదు చేశారు.

ఈ మహోన్నత ప్రసంగం లో ప్రతి విషయాన్ని ప్రత్యేకంగా ఒక అంశంగా ప్రసంగంగా చెప్పవచ్చు. కాని వివరంగా చెబుతూ పోతే ఒక గ్రంథం రాయవచ్చు అందుకనే సమయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని విషయాన్ని క్లుప్తంగా మీ ముందు ఉంచడానికి ప్రయత్నించాను.

అలాహ్ మనందర్ని వీటిని అర్థం చేసుకొని నిజజీవితంలో ఆచరించి, పరలోక విజయం పొందే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించు గాక ఆమీన్..